

*Додаток № 3
до наказу № 117
від 06 жовтня 2020 року*

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЯДЕРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Інституту ядерних досліджень
17 вересня 2020 року (протокол № 7)

Введено в дію
за наказом № 117
від 06.10.2020 р.

**ТИМЧАСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ
про навчально-методичний комплекс дисципліни**

Київ 2020

1. Загальні положення

- 1.1. Тимчасове Положення про навчально-методичний комплекс дисципліни (далі – Положення) розроблено відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015р. №1187; Рекомендацій з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у закладах вищої освіти, визначених листом Міністерства освіти і науки України 1/9-434 від 09.07.2018 року (додатки 1-а, 1-б); Стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти, інших нормативно-правових документів з питань вищої освіти, а також Статуту Інституту ядерних досліджень НАН України, Положення про організацію освітнього процесу в Інституті ядерних досліджень НАН України.
- 1.2. Дане Положення розроблено як складова частина системи управління якістю навчання і встановлює єдині вимоги до змісту й оформлення навчально- методичних комплексів дисциплін (далі - НМКД), передбачених освітньо - науковими програмами підготовки та навчальними планами, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти в Інституті ядерних досліджень НАН України (далі - Інститут) .
- 1.3. Передбачений Положенням зміст навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни є однією з умов, що дозволяють досягти необхідної якості освітньої діяльності, ефективно організувати самостійну роботу здобувача вищої освіти й зберегти логічну послідовність у викладанні навчальних дисциплін.
- 1.4. НМКД не є об'єктом авторського права та інтелектуальної власності викладача (колективу викладачів), який його розробив, але є майновою власністю Інституту. Відповідальність за наявність НМКД покладається на гаранта освітньо-наукової програми, за якою викладається ця навчальна дисципліна. Оригінал НМКД зберігається у науково-організаційному відділі. Викладач та гарант освітньо-наукової програми користуються паперовою або електронною копією НМКД.
- 1.5. НМКД повинен забезпечити всі основні етапи освітнього процесу – повідомлення навчальної інформації та її сприйняття, закріплення й удосконалення знань, умінь і навичок, їх застосування й контроль. Навчально- методичні комплекси розробляються для всіх навчальних дисциплін відповідно до навчального плану.

2. Терміни та визначення

- 2.1. У цьому Положенні використовуються терміни у значеннях, що

визначені у Положенні про організацію освітнього процесу в Інституті ядерних досліджень НАН України.

- 2.2. Навчально-методичний комплекс дисципліни – це сукупність нормативних та навчально-методичних матеріалів, необхідних і достатніх для ефективного виконання здобувачами вищої освіти освітньо-наукової програми та визначених навчальним планом для усіх форм навчання відповідного освітнього (освітньо-кваліфікаційного) рівня.

3. Структура та зміст НМКД

3.1. Структура НМКД:

- Титульний аркуш НМКД;
- Зміст НМКД;
- Типова (базова/авторська) навчальна програма навчальної дисципліни, із обов'язковим зазначенням переліку компетентностей, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти та програмних результатів навчання за дисципліною або практикою;
- Робоча навчальна програма дисципліни;
- Програми асистентської, навчальної, технологічної і професійної практик (за наявності);
- Конспект лекцій з дисципліни;
- Інструктивно-методичні матеріали до проведення лабораторних, семінарських, практичних занять;
- Навчально-методичні картки (плани) занять;
- Дидактичне забезпечення самостійної роботи здобувачів (у тому числі звикористанням інформаційних технологій);
- Матеріали комплексної контрольної роботи;
Матеріали комплексних контрольних робіт можуть формувати окремий розділ НМКД або зберігатися в окремій теці у науково-організаційному відділі.
- Засоби діагностики навчальних досягнень здобувачів:
 - питання, тести, завдання для поточного, тематичного контролю знань;
 - перелік питань, що виносяться на залік;
 - перелік питань, що виносяться на екзамен, екзаменаційні білети;
Екзаменаційні білети можуть формувати окремий розділ НМКД або зберігатися в окремій теці у науково-організаційному відділі.
 - перелік питань до атестації здобувачів вищої освіти;
- Орієнтовна тематика курсових робіт та методичні рекомендації до їх виконання (*якщо передбачені навчальним планом*);
- Завдання для передбачених робочим навчальним планом контрольних робіт здобувачів заочної форми навчання та методичні рекомендації щодо їх виконання;
- Методичні рекомендації та розробки викладача з дисципліни;

- Перелік навчально-методичних посібників, засобів унаочнення, технічних засобів навчання тощо;
- Інформаційні матеріали бібліотеки по забезпеченню навчальними підручниками (посібниками) з дисциплін.

4. Порядок розроблення та затвердження НМКД

4.1. НМКД розробляє викладач (колектив викладачів), який (які) забезпечують викладання змісту навчальної дисципліни відповідно до навчального плану підготовки студентів конкретної освітньо-наукової програми (ОНП).

4.2. Гарант ОНП та викладач, колектив викладачів (розробники НМКД) є відповідальними за його якісну підготовку.

4.3. Навчально-методичні матеріали, які включаються до НМКД, повинні відповідати сучасному рівню розвитку науки та техніки, передбачати логічно послідовний виклад змісту навчального матеріалу, використання сучасних методів і технічних засобів навчального процесу, що дозволяють здобувачам якісно засвоювати навчальний матеріал і набувати умінь застосування набутих знань на практиці.

4.4. Усі навчально-методичні матеріали дисципліни розробляються відповідно до затвердженої робочої навчальної програми.

4.5. Терміни розробки матеріалів визначаються гарантом ОНП, за якою викладається навчальна дисципліна, вони доводяться викладачеві, за яким ця дисципліна закріплена для викладання.. Підготовка елементів НМКД включається до індивідуального плану роботи викладача (розділ щодо навчально-методичної роботи).

4.6 Апробація матеріалів НМКД проводиться в перший рік викладання навчальної дисципліни. Основне завдання апробації – оцінка якості засвоєння навчального матеріалу здобувачами, відповідності плану проведення всіх навчальних занять затвердженому розкладу, якості підготовки й логічності послідовності викладу навчального матеріалу. У процесі апробації допускається використання неповного НМКД, проте він має бути достатнім мінімумом для засвоєння навчальної дисципліни здобувачами.

4.7. За результатами апробації матеріалів НМКД його автор (або автори) належно оцінює якість навчально-методичних матеріалів і готує повний комплект документації НМКД.

4.8. Гарант ОНП, до якої належить навчальна дисципліна:
 – проводить моніторинг підготовки НМКД;
 – забезпечує своєчасне затвердження на засіданні відповідної комісії окремих розділів НМКД.

4.9. Результати внутрішнього контролю змісту та якості НМКД відображаються в протоколах засідання циклової комісії.

4.10. За результатами викладання дисципліни у наступні роки автори вносять зміни до НМКД з метою поліпшення якості викладання,

повного відображення сучасного стану науки та практики.

5. Оформлення НМКД

5.1. НМКД розробляється єдиним за всіма формами навчання для кожної освітньо-наукової програми. Винятком може бути лише випадок, коли розробниками НМКД за різними формами навчання освітньо-наукової програми є різні автори.

5.2. Кожний розділ НМКД повинен бути представлений у друкованому та електронному вигляді.

НМКД оформляється у вигляді кейс-папки, в якій зібрані всі матеріали, визначені структурою НМКД (п.2.3) у друкованому вигляді. Матеріали НМКД розглядаються та схвалюються Вченою радою Інституту та затверджуються заступником директора з навчальної роботи та діє протягом терміну дії робочої навчальної програми, відповідно до якої від розроблений. Окремі складові НМКД можуть періодично удосконалюватися та доповнюватися розробником та перезатверджуватися до початку нового навчального року.

Оригінал НМКД зберігається у науково-організаційному відділі. Викладач користується копією НМКД. Гаранту ОНП передається електронний варіант НМКД.

5.3. На сайті Інституту мають бути представлені в електронному вигляді окремі розділи НМКД, а саме:

- анотації або розгорнуті плани лекцій;
- плани до проведення лабораторних, семінарських, практичних занять;
- завдання до самостійної роботи здобувачів (у тому числі з використанням інформаційних технологій);
- перелік питань, що виносяться на залік;
- перелік питань, що виносяться на екзамен;
- завдання для дистанційного контролю (якщо використовується така форма, декілька варіантів);
- методичні рекомендації до виконання курсових робіт (*якщо передбачені навчальним планом*);
- методичні рекомендації щодо виконання контрольних робіт для здобувачів заочної форми навчання (*якщо передбачені робочим навчальним планом*);
- перелік питань до атестації здобувачів вищої освіти;
- список рекомендованих джерел.

6. Зовнішній контроль змісту та якості НМКД

6.1. Зовнішній контроль змісту і якості розробки НМКД покладається на гаранта ОНП і заступника директора з наукової роботи.

6.2. Об'єктами контролю є:

- включення підготовки НМКД до індивідуального плану роботи викладача та плану навчально-методичної роботи;
 - своєчасність розгляду й затвердження робочої програми навчальної дисципліни;
 - повнота та готовність НМКД до використання в освітньому процесі.
- 6.3. Результати контролю розглядаються на засіданнях Вченої ради Інституту.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення набуває чинності (на підставі рішення Вченої ради Інституту) з моменту введення його в дію наказом директора Інституту.

6.2. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом директора за рішенням Вченої ради Інституту. У такому ж порядку Положення скасовується.